

අත්තන

උද්භිද විද්‍යාත්මක විස්තරය

1. *පවුල* Solanacea
2. *විද්‍යාත්මක නම: *Datura metal
3. *පොදු නම*: මදන දුර්ත. ධුස්තුර
4. *සිංහල නම*: අත්තන

වැවෙන ප්‍රදේශ

- ලංකාවේ හා ඉන්දියාවේ සියළුම පළාත්වල වැවෙන ඒක වාර්ෂික ශාකයකි.

හදුනාගැනීම

- බටු ගසට සමාන ශාකයකි. අඩි 2 -6 දක්වා උසට වැඩේ. පත්‍ර ඉටු කොළවලට සමාන කමක් දක්වන අතර අඟල් 6-7ක් පමණ දිග අඟල් 4 ක් පමණ පළල ශාක පත්‍රයකි. මල ගණ්ඨාවක නලාවක් බදු හෙයින් සණ්ඨා පුෂ්ප යන සංස්කෘත නමින්ද හැඳින්වේ. මෙහි පත්‍ර ඕවලාකාර හැඩයක් ගන්නා අතර එහි දාරය අපිළිවෙළට පිහිටි කඩතොලුවලින් යුක්තයි.

ව්‍යවහාර අංගය

-මුල් මල් පොතු ගෙඩි කොළ සහ ඇට මල් ආදී සම්පූර්ණ පැලෑටියම භාවිතා වේ. තික්ෂණ හා මාදක ද්‍රව්‍යක් වන අතර බීජ වඩාත් ගුණයෙන් අධික වේ.

ප්‍රභේද

1. එල අත්තන

සුලභව දැකිය හැකි ප්‍රභේදයයි. සියළුම අංග හරිත වර්ණවේ.

2. කලු අත්තන

දණ්ඩ මල් ශාක පත්‍ර එල ආදී සියල්ලක්ම රක්ත නිල වර්ණයෙන් යුක්ත වේ.

3. තුන්බෝ අත්තන

4. රට අත්තන

ගුණ

රස-මධුර තික්ත කෂාය රස

වීර්ය-උෂ්ණ

ගුණ - ලඝු හා රුක්ෂ

විපාකය කටු

ප්‍රභාව - මාදකය

ප්‍රධාන කර්ම

දෝෂානුරූප කර්ම සලකන විට උෂ්ණ හෙයින් කළු වාත හරද පිත්ත වර්ධකද වේ. සමේ ආලේප කිරීමෙන් ස්ථානික සංවේදන නැතිකිරීමත් වේදනාව අඩුකිරීමත් සිදු කෙරේ. රක්ත සංවහන ක්‍රියාවට බලපා හදවතේ ක්‍රියාව අඩු කෙරේ. ස්නායු පද්ධතියට බලපෑමෙන් මාදක නිද්‍රාජනය උත්තේජක හා ප්‍රලාප ජනකවේ. ශ්වාස කාස තත්ව නිවාරකයි.

ව්‍යවහාර රෝග අවස්ථා

ව්‍රණ ශෝථ. ආමවාතජ සංධි ශෝථ. ආදී ශෝථ වේදනා ඇතිවිට

ප්‍රකට යෝග

අධික ලෙස තන කිරී වැගිරීමේදී අත්තන කොළ පැලැස්තරය යෙදීම.

උත්මාද විකිත්සාවේදී අත්තන මුලේ පොතු ගුණ දායකය.

ඇදුම රෝගයට වියලා කුඩුකරගත් අත්තන කොළ හා දඩු යොදා සාදාගත් දුම් වැටිය ප්‍රශස්තය.

කණ් කැක්කුමට අත්තන කොළ යුෂ කණට වත්කරයි.

යෝග

කනකාසවය. ජාතිඵලාදී වරී. අභිචේතන වරී මහාලක්ෂ්මී විලාස රස. ධුස්තුරාදී ලේපය.

අත්තන විෂ ශෝධනය

අත්තන ගසේ සෑම අංගයක්ම විෂ සහිතය. මේ නිසා පිළිගත් සම්මත ක්‍රමවලට අනුව ශෝධනය කර භාවිතයට ගත යුතුයි

විෂ ප්‍රතිකාර

වමනය

වමනය නැවතුන පසු ගිතෙල් වෙඩරු එළ කිරි පානය සුදුසුය.

කෘෂි විද්‍යාත්මක විස්තරය.

වගාව

අත්තන ශාකය බීජ මගින් බෝකර ගත හැක..

අස්වැන්න නෙලීම

වර්ෂාකාලයට පෙර උදෑසන ගසේ ඉහල කොටසේ කොළ හා පොතු රැස්කර පවතේ වියලාගත යුතුයි. තද අවිවේ වියලීමෙන් උපක්ෂාර හීන වේ. පවතේ හොඳින් වියලාගත් පසු හුළං නොවදින සේ ඇසුරුම් කල යුතුයි.